

Sygn. akt VI Ga 89/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 czerwca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Anna Walus – Rząsa

Sędziowie: SO Anna Harmata (spr.)

SR del. Marta Zalewska

Protokolant: st. sekr. sądowy Joanna Mikulska

po rozpoznaniu w dniu 13 czerwca 2013 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: Przedsiębiorstwa Usługowo-Handlowego (...) C. D., K. M., (...) Spółki jawnej w R.

przeciwko: A. B., przy udziale nadzorcy sądowego

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w Rzeszowie
V Wydziału Gospodarczego z dnia 27 lutego 2013 r., sygn. akt V GC 600/12

I. z urzędu prostuje komparycję wyroku Sądu Rejonowego w Rzeszowie
V Wydziału Gospodarczego z dnia 27 lutego 2013 r., sygn. akt
V GC 600/12 w ten sposób, że po stronie pozwanego A. B. dopisuje: „przy udziale nadzorcy sądowego”,

II. oddala apelację.

Sygn. akt VI Ga 89/13

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 13 czerwca 2013r.

Pozwem w sprawie powód Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe (...) C. D., K. M., (...) Sp. Jawna w R. wniósł o zasądzenie od pozwanego A. B. kwoty 69.032,19 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwoty 32.132,19 zł od dnia 22 maja 2012r. do dnia zapłaty oraz od kwoty 36.900 zł od dnia 28 grudnia 2011r. do dnia zapłaty, a nadto kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powyższego podniósł, że w dniu 10 listopada 2011r. strony zawarły umowę regulującą zasady realizacji przez powoda zadania inwestycyjnego na budowie Centrum (...) w R.. Powód wykonał zadanie w terminie i wezwał pozwanego do odbioru, pozwana nie uczestniczyła w przekazaniu do użytkownika wykonanych prac, nie uregulowała dwóch faktur, które stanowiły zapłatę za pracę i materiały.

W odpowiedzi na pozew pozwany uznał powództwo do kwoty 36.900 zł, w pozostałej części wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powyższego pozwany przyznał, że łączyła go z powodem umowa dotycząca zainstalowania i montażu urządzeń TV oraz uruchomienia systemu na budowie Centrum (...)w R.. Pozwany zakwestionował zasadność faktury VAT wystawionej przez powoda w dniu 10 maja 2012r. nr (...) na kwotę 32.132,19 zł z tytułu montażu urządzeń TV i uruchomienia systemu na budowie. Pozwany zarzucił, że nie jest w posiadaniu protokołu odbioru robót na które została wystawiona faktura, nie wie jakie roboty wykonał powód, a wystawienie kolejnej faktury na ten sam zakres robót jest bezpodstawne.

W odpowiedzi na powyższe powód, pismem procesowym z dnia 20 września 2012r., podtrzymał dotychczasowe stanowisko. Powód wyjaśnił, że w umowie strony ustaliły stałe wynagrodzenie, nie podlegające negocjacji. Powód obniżył wartość końcową prac, albowiem zużył mniejszą ilość materiałów. Powód podkreślił, że wezwał zamawiającego do komisyjnego protokolarnego odbioru, ale pozwany na nie reagował. Za kontakty z wykonawcą ze strony pozwanego odpowiedzialny był Ł. W. (1). Instalacja urządzeń TV jest w budynku użytkowana od 30 listopada 2011r. bez żadnych zastrzeżeń.

Wyrokiem z dnia 27 lutego 2013r. Sąd Rejonowy Sąd Gospodarczy w Rzeszowie zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 69.032,19 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwot:

- 32.132,19 zł od dnia 25 maja 2012r. do dnia zapłaty;

- 36.900 zł od dnia 28 grudnia 2011r. do dnia zapłaty (pkt. I); oddalił powództwo w pozostałej części co do odsetek (pkt. II); zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3.452 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt. III); nakazał sięgnąć od powoda na rzecz Skarbu Państwa kwotę 2.589 zł tytułem brakującej opłaty sądowej (pkt. IV).

Sąd ustalił, że strony w dniu 10 listopada 2011r. zawarły umowę, w której powód jako wykonawca został zobowiązany do wykonania zadania inwestycyjnego dotyczącego zainstalowania i montażu urządzeń TV oraz uruchomienia systemu na budowie Centrum (...) w R.. Strony uzgodniły wynagrodzenie za wykonanie w/w na kwotę 59.499,07 netto zł. Kwota ta nie podlegała negocjacji, chyba że strony uzgodniłyby inny zakres prac od projektowanego, bądź użyły do realizacji materiałów, urządzeń innych niż wymieniono w zestawieniu wynikającym z § 3 umowy. Strony ustaliły także prawo do dodatkowego wynagrodzenia z tytułu robót objętych umową prawo do dodatkowego wynagrodzenia z tytułu robót nie objętych ofertą, zleconych przez zamawiającego.

Dalej Sąd ustalił, że powód wykonał prace zgodnie z umową, wystawił pozwanemu dwie faktury VAT: z dnia 13.12.2011r. oraz z dnia 10.05.2012r. na montaż urządzeń TV i uruchamianie systemu w Hotelu (...). Faktura z dnia 10.05.2012r. została określona jako faktura końcowa. Pozwany potwierdził odbiór faktury z dnia 13.12.2011r. Łączna suma obydwu faktur wynosiła 56.123,73 zł netto. Powód z uwagi na mniejszą ilość zużytego kabla pomniejszył dochodzoną kwotę o wartość tego kabla i zmniejszył wartość faktury nr (...) z dnia 10.05.2011r.

Sąd ustalił także, że powód pismem z dnia 30 listopada 2011r. poinformował pozwanego o zakończeniu robót zgodnie z umową i zgłosił je do odbioru z tą datą. Pozwany do odbioru się nie stawił. Powód sporządził kosztorys powykonawczy.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dowody z dokumentów oraz zeznania świadka Ł. W., który bezpośrednio zajmował się realizacją umowy. Sąd dał wiarę zeznaniom stron w części dotyczącej zawarcia i realizacji umowy. Sąd nie dał wiary zeznaniom pozwanego odnośnie niewykonania prac.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd przyjął, że strony łączyła umowa o dzieło. Oceniając zebrany w sprawie materiał dowodowy Sąd podzielił stanowisko powoda. Wskazał, że pozwany ostatecznie przyznał fakt, że prace zostały wykonane oraz że otrzymał dwie faktury, zgodnie z tym jak strony się umówiły. Pozwany zarzucał, że nie jest w stanie określić zakresu prac, stąd wnosił o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego. Sąd uznał dowód ten za zbędny. Zdaniem Sądu sprawa rozliczeń pozwanego z firmą zlecającą mu prace i brak

dostępu pozwanego do dokumentacji nie ma wpływu na żądanie przez powoda zapłaty za wykonane prace. Pozwany bowiem ostatecznie przyznał, że prace zostały wykonane, zaś pozwany ma trudną sytuację finansową i nie jest w stanie zapłacić.

O odsetkach Sąd orzekł po myśli art. 481 kc, zaś o kosztach postępowania po myśli art. 98 kpc.

Powyższy wyrok został zaskarżony apelacją pozwanego w części. Zaskarżonemu wyrokowi pozwany zarzucił naruszenie przepisów prawa procesowego, w stopniu mającym wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a to:

1. art. 278 kpc poprzez zaniechanie przez Sąd powołania biegłego sądowego do wyliczenia zakresu i wartości robót wykonanych na rzecz pozwanego przez powoda, w sytuacji gdy pozwany oraz interwenient uboczny złożyli wnioski o dopuszczenie w/w dowodu, a należyte wyjaśnienie okoliczności faktycznych sprawy wymagało zasięgnięcia wiadomości specjalnych;

2. art. 233 § 1 kpc poprzez dowolną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego, która doprowadziła do błędnych ustaleń faktycznych, a to, że powód sporządził kosztorys powykonawczy, uwzględniający wykonane prace i zużyte materiały, w sytuacji, kiedy w aktach sprawy brak w/w dokumentu oraz że pozwany przyznał, że prace zostały wykonane zgodnie z tym jak się strony umówiły, w sytuacji gdy pozwany w toku procesu zaprzeczył wykonaniu robót przez powoda w wysokości ponad kwotę 32.132,19 zł;

3. art. 328 § 1 kpc poprzez niewyjaśnienie w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku na podstawie jakich dowodów Sąd uznał, iż powód w toku procesu wykazał zasadność swojego roszczenia w pełnej wysokości, w sytuacji gdy żaden dokument nie potwierdza wykonania prac w dochodzonej przez powoda wysokości.

W oparciu o powyższe zarzuty pozwany wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania przy uwzględnieniu kosztów postępowania apelacyjnego, ewentualnie o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa ponad kwotę 32.132,19 zł oraz o zasądzenie od powoda kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu postawionych zarzutów pozwany wskazał, że niedopuszczenie przez Sąd dowodu z opinii biegłego było naruszeniem

przepisów postępowania, albowiem pozwany w toku procesu podważał zakres i wartość prac wykonanych przez stronę powodową. Nadto podkreślił, że w toku procesu nigdy nie potwierdził wartości prac w pełnej dochodzonej wysokości oraz, że z uwagi na trudną sytuację finansową nie mógł zapłacić. Wystawienie zaś faktury VAT oraz zgłoszenie prac do odbioru, według pozwanego, nie stanowiło dowodu na wykonanie prac w całości.

W odpowiedzi na apelację pozwanego powód, pismem procesowym z dnia 25 kwietnia 2013r. wniósł o oddalenie apelacji jako oczywiście bezzasadnej oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Sąd Okręgowy rozpoznając przedmiotową apelację uznał, iż nie zasługuje ona na uwzględnienie.

Sąd uznał za chybiony zarzut naruszenia przepisu art. 328 § 1 kpc. Wskazać należy, że uzasadnienie wyroku pełni ważną rolę procesową, ponieważ umożliwia sprawowanie nadzoru judykacyjnego. Z tego powodu zarówno Sąd I, jak i II instancji musi wytłumaczyć motywy rozstrzygnięcia w taki sposób, aby możliwa była ocena jego prawidłowości. Wprawdzie naruszenie art. 328 § 2 kpc nie ma z reguły bezpośredniego wpływu na treść wyroku, gdyż uzasadnienie sporządzane jest po jego wydaniu (wyrok Sądu Najwyższego z 8 października 2009 r., II CSK 153/09, LEX nr 553674), jednak może ono stanowić usprawiedliwioną podstawę naruszenia prawa procesowego tylko wtedy, gdy uzasadnienie zaskarżonego wyroku nie zawiera wszystkich koniecznych elementów bądź zawiera braki, które uniemożliwiają

kontrolę . Tylko bowiem w takim wypadku uchybienie art. 328 § 2 kpc. może być uznane za mogące mieć wpływ na wynik sprawy (przykładowo wyroki Sądu Najwyższego z 2 lipca 2009 r., III SK 10/09, LEX nr 551869, z 24 września 2009 r., II PK 58/09, LEX nr

558303, z 23 lipca 2009 r., II PK 25/09, LEX nr 533082, z 4 listopada 2009 r., I UK 142/09, LEX nr 564770, z 16 października 2009 r., I UK 129/09, LEX nr 558286, z 9 czerwca 2009 r., II UK 403/08, LEX nr 523551, z 5 czerwca 2009r., I UK 21/09, LEX nr 515699). Sporządzone przez Sąd

I instancji uzasadnienie zaskarżonego wyroku jest zrozumiałe. Pozwala na dokonanie właściwej kontroli merytorycznej rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Sąd Rejonowy w sposób jasny wyjaśnił motywy swojego rozstrzygnięcia.

Poza sporem w niniejszej sprawie był fakt zawarcia przez strony w dniu 10 listopada 2011r. umowy, na mocy której powód jako wykonawca zobowiązał się do oddania pozwanemu jako zamawiającemu wykonanego zadania inwestycyjnego dotyczącego zainstalowania i montażu urządzeń TV oraz uruchomienia systemu na budowie Centrum (...) prezydencki” w R.. Właściwym było (zresztą niekwestionowanym) zakwalifikowanie powyższej umowy przez Sąd jako umowy o dzieło (art. 627 kc).

Ustalenia Sądu Rejonowego w kwestiach podstawowych, a to w kwestii zawarcia w/w umowy, jej treści, zakresu zobowiązania i wykonania tego zobowiązania przez powoda, co powodowało, że wymagalnym stało się wynagrodzenie przewidziane w tej umowie, były prawidłowe i znajdowały oparcie w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym.

Sąd Okręgowy ponownie przeanalizował materiał dowodowy znajdujący się w aktach sprawy i uznał, że na jego podstawie można i należy przyjąć, iż zobowiązanie wynikające z umowy w zakresie tam wskazanym, wywołującym zobowiązanie po stronie pozwanego w zakresie zapłaty wynagrodzenia znajduje odzwierciedlenie w zebranych dowodach i zostało należycie udowodnione.

Powód wraz z pozwem przedłożył umowę zawartą z pozwanym z dnia 10 listopada 2011r., faktury VAT wystawione pozwanemu oraz pismo z daty 30.11.2011r.

W w/w umowie strony ustaliły, że powodowi (wykonawcy) przysługuje wynagrodzenie w wysokości 59.499,07 zł. Dalej wskazano, że cena ta nie podlega negocjacji, chyba, że strony uzgodniły inny od projektowanego zakres prac, bądź użyły do realizacji materiałów, urządzeń innych niż wymieniono w zestawieniu. Też kwoty, a nawet niższej domagała się w niniejszym postępowaniu strona powodowa.

Z § 2 umowy wynikało, że zakres wskazanych prac miał być wykonany do dnia 30 listopada 2011r. Powód do czego był zobowiązany w świetle art. 6 kc, wykazał, że we wskazanym powyżej terminie zakres zleconych mu prac wykonał. Przedłożył on bowiem pismo z daty 30 listopada 2011r., skierowane do pozwanego, w którym poinformował go o zakończeniu robót zgodnie

z umową i zgłosił zadanie objęte umową do odbioru z tym dniem. Pismo to zostało w dniu 30 listopada 2011r. przyjęte przez Ł. W. (1) – który na spornej inwestycji nadzorował i koordynował prace przy instalacjach słaboprądowych z ramienia pozwanego. Poprzez złożenie na w/w dokumencie podpisu potwierdził on fakt zgłoszenia tych robót zgodnie z treścią pisma tj. w pełnym zakresie, bo zgodnym z umową. Co więcej z jego zeznań wynikało wprost, że przedmiotowe zgłoszenie traktował jako protokół odbioru systemu. Świadek zeznał bowiem, że „wszystkie roboty były zakończone w tej dacie (...), system był sprawny i funkcjonował, ja byłem przy odbiorze, na tą okoliczność było to pismo z dnia 30 listopada, był to protokół odbioru tego systemu”. Na dokumencie tym świadek nie poczynił żadnych adnotacji co do braku wykonania umowy w całości, co do wykonania jej w części, jakiej części itd.

Powyższy dokument oraz zeznania świadka Ł. W. (1), a także posiłkowo traktowane zeznania powoda, pozwalają przyjąć, że powód wykonał w całości prace objęte umową, a tym samym, że wynagrodzenie wynikające z umowy jest mu należne. Powód powyższymi dowodami okoliczność tą udowodnił, zaś pozwany nie przedstawił Sądowi żadnego dowodu przeciwnego, który pozwoliłby na odmienne ustalenia w tym zakresie. Świadek Ł. W. (1)

zeznawał co prawda, iż powód wykonał „mniej niż miał wykonać”, że kosztorys obejmował większy zakres, jednakże świadek w tej części był mało precyzyjny, a przez to jego zeznania niewiarygodne. Świadek nie wiedział o jakich konkretnie kwotach mowa, jaki zakres prac wykonał pozwany, jakiego zakresu prac nie wykonał powód, , jaki zakres prac był zmieniony. Zeznania w tym zakresie były chaotyczne i niewystarczające dla przyjęcia, że część prac umownych wykonał pozwany. Zresztą po okazaniu świadkowi przez Sąd pisma powoda z daty 30.11.2011r., świadek zeznania swoje stopniowo zmieniał. Ostatecznie wskazał iż traktował pismo powoda z dnia 30.11.2011r., jako dokument odbioru wykonanego przez powoda systemu.

Skoro zatem roboty objęte umową zostały wykonane w całości, powód zgłosił wykonane roboty do odbioru, a zgłoszenie to zostało przez pozwanego przyjęte i dodatkowo w zgłoszeniu wskazano, że „zakończono roboty zgodnie z umową” należało uznać, że powód wykonał umowę zgodnie z jej zakresem w całości.

Reasumując Sąd I instancji ocenił zasadność podnoszonych zarzutów na podstawie zawnioskowanych przez strony i przeprowadzonych dowodów w granicach wyznaczonych treścią art. 233 § 1 kpc.

Sąd uznał za bezzasadny zarzut naruszenia art. 278 kpc. Według doktryny i praktyki opinią biegłego jest osąd (por. wyrok SN z dnia 8 listopada 1976 r., I CR 374/76, OSNC 1977, nr 10, poz. 187; por. jednakże wyrok SN z dnia 20 października 1975 r., I CR 474/75, OSP 1976, z. 12, poz. 233; wyrok SN z dnia 20 czerwca 1984 r., II CR 197/84, OSNC 1984, nr 2-3, poz. 37)

o okolicznościach faktycznych, stanach lub zdarzeniach, do których poznanie

i wyjaśnienia wymagany jest określony zasób wiadomości specjalnych

(wykraczających poza zakres wiadomości i doświadczenia życiowego ogółu osób inteligentnych i ogólnie wykształconych - por. uzasadnienie wyroku SN

z dnia 18 lipca 1975 r., I CR 331/75, LEX nr 7729; wyrok SN z dnia 8 lipca 1994 r., II PRN 4/94, OSNAPIUS 1994, nr 9, poz. 146; postanowienie SN z dnia

12 marca 1999 r., I PKN 40/99, OSNAPIUS 2000, nr 10, poz. 390; uzasadnienie wyroku SN z dnia 15 czerwca 1999 r., II UKN 692/98, OSNAPIUS 2000, nr 17, poz. 662; uzasadnienie wyroku SN z dnia 15 listopada 2001 r., II UKN 599/00, OSNP 2003, nr 15, poz. 364; uzasadnienie wyroku SN z dnia 8 maja 2003 r., II CKN 39/01, LEX nr 78887) z różnych dziedzin nauki, techniki, sztuki, rzemiosła czy obrotu gospodarczego oraz doświadczenia zawodowego (por. uzasadnienie uchwały SN z dnia 30 października 1985 r., III CZP 59/85, OSNC 1986, nr 9, poz. 140), sformułowany i wyrażony w toku postępowania przez osobę wyznaczoną w tym celu przez sąd, niezainteresowaną rozstrzygnięciem sprawy, ułatwiający zarazem sądowi właściwą ocenę faktów i rozstrzygnięcie konkretnej sprawy. Zadaniem biegłego nie jest ustalenie stanu faktycznego sprawy, lecz naświetlenie i umożliwienie wyjaśnienia przez sąd okoliczności z punktu widzenia posiadanych przez biegłego wiadomości specjalnych przy uwzględnieniu zebranego i udostępnionego mu materiału sprawy (por. wyrok SN z dnia 11 lipca 1969 r., I CR 140/69, OSNC 1970, nr 5, poz. 85; uzasadnienie wyroku SN z dnia 19 grudnia 2006 r., V CSK 360/06, LEX nr 238973).

Przenosząc powyższe na grunt rozpoznawanej sprawy należy wskazać, że dowód z opinii biegłego sądowego, z uwagi na okoliczność na jaką opinia ta miała być sporządzona, w świetle zebranych dowodów, należało uznać za zbędny. Biegły sądowy opiniuje bowiem na podstawie zebranego już w sprawie materiału dowodowego, nie zbiera dowodów , nie czyni ustaleń faktycznych. Pozwany zawnioskował ten dowód w kontekście zarzutu, że to on wykonał część prac. Ale na okoliczność tą , skoro wywodził z faktu tego skutek prawny, winien był zawnioskować dowody z zeznań świadków , dokumentacji budowlanej , innych dokumentów itd, z której wynikałoby co wykonał i co stanowiłoby dla biegłego podstawę dla opinii. Niniejszego nie uczynił, materiał zgromadzony w sprawie nie pozwalał na przyjęcie twierdzeń pozwanego. Wiedza specjalistyczna biegłego w tym zakresie była nieprzydatna, skoro biegły był uprawniony jedynie do wydania opinii na podstawie zgromadzonego już materiału dowodowego. Rolą biegłego musiałoby być ustalenie, które prace wykonał powód , a które pozwany, a był to już element stanu faktycznego , który winien był być wykazany przed sądem i ustalony przez sąd za pomocą zaoferowanych mu przez stronę dowodów. Rolą biegłego nie jest bowiem zbieranie dodatkowego materiału dowodowego i czynienie ustaleń faktycznych, a jedynie odpowiedź na pytania

sądu w zakresie wymagającym wiadomości specjalnych. Przeprowadzone dowody nie pozwoliły na potwierdzenie tezy pozwanego, tym bardziej w zakresie szczegółowych ustaleń, a dopiero wówczas zasadnym byłoby dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego, który mógłby ustalić wartość wykonanych robót.

Mając na uwadze powyższą argumentację Sąd oddalił apelację pozwanego jako bezzasadną, po myśli art. 385 kpc.

Sąd, na podstawie art. 350 § 3 kpc sprostował z urzędu komparycję zaskarżonego wyroku w związku z tym, że postępowanie przed Sądem I instancji toczyło się przy udziale nadzorcy sądowego.

Zarządzenie :

1. odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi pozwanego
2. po dołączeniu zwrotnego potwierdzenia odbioru od w/w akta zwrócić SR w Rzeszowie